
Skivebom om behandling av rusavhengige

KOMMENTAR

ANDREAS WAHL BLOMKVIST

andreas.wahl@gmail.com

Andreas Wahl Blomkvist er lege.

SVERRE EIKA

Oppgitte interessekonflikter: Begge forfatterne oppgir å ha verv i Foreningen Tryggere Ruspolitikk sin rådgivende fagkomite.

Jørg Mørland og Helge Waal går over streken i sin kritikk av «enkelte leger» ved klinikken 24sju – Bymisjonens lavterskeltiltak for de mest utsatte rusavhengige i Oslo sentrum (1). Professorene insinuerer langt på vei, med referanse til Dagsavisens intervju av lege Sverre Eika (2), at klinikkens forskrivning av rusgivende medikamenter i substitusjonsbehandling har resultert i overdosedødsfall, til tross for at ingen overdosedødsfall er dokumentert i løpet av de ti årene Eika arbeidet ved klinikken.

Eikas mer fleksible tilnærming til de tyngste rusavhengige har hjulpet hundrevis av pasienter som ikke har fått hjelp i legemiddellassistert rehabilitering (LAR), og med all sannsynlighet reddet mange liv. Hemmeligheten er ikke mer mystisk enn at hardtrammede pasienter bør få tilgang til den hjelpen de trenger. Begrepet «Hele Felleskatologen», som professorene titulerer innlegget med, er frasen Eika har benyttet overfor lekfolk for å påpeke at det dreier seg om å bruke de medikamentene som en på forsvarlig vis kan lykkes med, akkurat som man gjør i somatikken for øvrig. For Mørland og Waal virker det å være viktigere om medikamentene er «indisert» for den aktuelle lidelsen. Vår oppfatning er at hvis de «indiserte» medikamentene ikke gir ønsket stabilitet, så kan bruken av andre medikamenter, basert på en individuell vurdering, være mer forsvarlig enn et risikabelt og uforutsigbart rusmisbruk på det illegale markedet.

Dette har latt seg bekrefte i en rekke tilsynssaker, opprettet av LAR-klinikker som har gått til angrep på Eikas rekvireringsrett og tapt. I én sak hadde Eika, etter et mislykket samarbeidsforsøk med LAR Arendal (som ikke kunne «tolerere» samtidig

benzodiazepinbruk på ønsket metadondosering), overtatt forskrivningen til en pasient som var på vei til å miste sin substitusjonsbehandling. Fylkesmannen vurderte Eikas brudd på LAR-forskriften som hjemlet i nødrettsparagrafen (3). Med andre ord: Behandlingen LAR anså som uforsvarlig og grunnlag for tilsynssak mot en kollega, ble vurdert av Fylkesmannen til å være livreddende for pasienten. Mørland og Waal har selvfølgelig rett i at forskrivningen skal være forsvarlig, men deres referanse til Eika og lavterskeltiltak som 24sju er en pinlig skivebom som burde beklages.

LITTERATUR

1. Mørland J, Waal H. «Hele Felleskatalogen» i behandling av rusmiddellidelser. Tidsskr Nor Legeforen 2019; 139. doi: 10.4045/tidsskr.18.0678. [PubMed][CrossRef]
2. Johnsrud N. De narkomanes lege. Dagsavisen 14.4.2016. <https://www.dagsavisen.no/oslo/de-narkomanes-lege-1.711639> (21.1.2019).
3. Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Saksnummer 2017/9231. <https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--974761319--9231--2017&jid=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FJournalpost--974761319--2017--9231--3--2017> (25.2.2019).

Publisert: 25. mars 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0189
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. juli 2026.